

එදා වෙසක් පුර පසළොස්වක පොහොය දිනයට පෙර දිනයයි. අප පාසලේ ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් මෙන් ම ගුරුමණ්ඩලයේ සියලු දෙනා ද පෙර පොහෝ දින උපෝසථ අන්තරාල සීලය සමාදන් වූහ. දවස පුරා ම බොහෝ ආගමික වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක විය. එහි දී ධර්ම දේශනාවට වැඩිම කළ ස්වාමීන් වහන්සේ මහා මංගල සූත්‍රය ඇසුරු කර ගෙන ළමා ජීවිත මෙන් ම වැඩිහිටියන්ගේ ජීවිත ද ආලෝකවත් කර ගන්නා ආකාරය මැනවින් පැහැදිලි කර දුන්හ. දිවා ආහාරයෙන් පසු ව උන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදි අපි සියල්ලෝ ම අපගේ බුද්ධ ධර්මය පොතේ ඇතුළත් මහා මංගල සූත්‍රය සජ්ඣායනා කළෙමු. මා කිසි දවසක තාලයට පිරිත් කියා තිබුණේ නැත. එහෙත් එදා පන්තිහාර ගුරුතුමියන් සමග පන්තියේ අපි සියලු දෙනා මිහිරි හඬින් තාලයට මහා මංගල සූත්‍රය සජ්ඣායනය කළෙමු. එය අපට ඉමහත් සතුටක් ගෙන දුන්නේ ය.

එදා ස්වාමීන් වහන්සේ සිදු කළ දේශනාව නිසා අපේ බොහෝ වැරැදි විශ්වාස නැති කර ගැනීමට ද හැකියාව ලැබුණි; නොදත් බොහෝ දේ ඉගෙනීමට ද අවස්ථාව ලැබුණි. එසේ ම උන් වහන්සේ පැවැත්වූ දේශනාව අපගේ ජීවිත හැඩගස්වා ගැනීමට හොඳ මග පෙන්වීමක් විය.

පින්වත් දරුවනි, අද පෙර පොහෝ දින සිල් සමාදන් වූ ඔබලාට මම මහා මංගල සූත්‍රය ඇසුරෙන් කරුණු කිහිපයක් පහදා දෙන්නයි බලාපොරොත්තුව. මංගල කියන්නේ මොනවා ද? අද මංගල කියා සුභ කටයුතුවලට භාවිත කරනවා. එදා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේත් මංගල කාරණා මොනවා ද කියා ප්‍රශ්නයක් ඇති වුණා. සමහරු ඇසට දකින්නට ලැබෙන සුභ දේ මංගල කරුණු ලෙස කීවා. ඔවුන් දිට්ඨ මංගලිකයන් ලෙස හැඳින්වූවා. ඒ වගේ ම කනට ඇසෙන දේ මංගල කාරණා කියා තවත් පිරිසක් කීවා. ඔවුන් සුභ මංගලිකයන් කියා හැඳින්වූවා. තවත් පිරිසක් දිවෙන් රස විඳින, කයෙන් ස්පර්ශ කරන, නාසයෙන් ආඝ්‍රාණය කරන සුභ දේවල් මංගල කරුණු කියා කීවා. ඒ අය මුත මංගලිකයන් ලෙසින් හැඳින්වූවා. මේ පිළිබඳ වාද විවාද ඇති වුණා. විසඳුමකට එන්න බැරි වුණා. මේ මතවාදය දෙවියන් අතරටත් ගියා. දෙවියොත් වාද විවාද කර ගත්තා. විසඳුමක් ලැබුණේ නැහැ. අවසානයේ එක දෙවියෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් මේ ප්‍රශ්නයට විසඳුමක් ලබා ගත හැකි බව සිතුවා.

දිනක් රාත්‍රියේ ජේතවනාරාමය ආලෝකවත් කර ගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට එම දෙවියා පැමිණියා. එසේ පැමිණි දෙවියා බුදුරජාණන් වහන්සේට වැඳ එකත්පසෙක සිට මෙසේ විමසුවා: “බුදුරජාණන් වහන්ස, බොහෝ දෙවියන් සහ මිනිසුන් මංගල කරුණු මොනවා දැ යි විමසනවා. ඒවා මොනවා දැ යි දේශනා කරන සේක්වා.”

මෙයට පිළිතුරු ලෙස අපේ බුදු හාමුදුරුවෝ මහා මංගල සූත්‍රය දේශනා කළා. එහි දී අපේ ළමා කාලයට වැදගත් වන කරුණු ද, තරුණ කාලයට වැදගත් වන කරුණු ද, සැඳෑ සමයට අදාළ කරුණු ද දේශනා කළා. ඒ අතර මුල් කාරණා දහය ළමුන්ට වඩාත් වැදගත් වෙනවා.

- (01) 1. බාලයන් ඇසුරු නොකිරීම
- 2. පණ්ඩිතයන් ඇසුරු කිරීම
- 3. පිදිය යුත්තන් පිදීම
- (02) 4. සුදුසු ප්‍රදේශයක වාසය කිරීම
- 5. පෙර කරන ලද පින් ඇති බව
- 6. සිත මනා කොට පිහිටුවා ගැනීම
- (03) 7. බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති බව හෙවත් දූන උගත්කම
- 8. ශිල්ප දැනීම
- 9. විනයෙහි මැනවින් හික්මීම
- 10. යහපත් වචන කතා කිරීම

හැදෙන වැඩෙන දරුවන් වශයෙන් මෙම කරුණු ප්‍රගුණ කිරීමට අප පුරුදු විය යුතුයි. ළමයින් සඳහා කීවාට වැඩිහිටියන්ට හොඳ නෑ කියන අදහසක් එහෙම මෙහි නැහැ. වැඩිහිටියන්ට මෙම ධර්ම ප්‍රගුණ කළ යුතුයි. තරුණ වයසට පත්වුණා ම වඩාත් හොඳින් ප්‍රගුණ කළ යුතුයි. ඊළඟ කරුණු විස්ස තරුණ ජීවිතය හා සම්බන්ධ වෙනවා.

- (04) 11. දෙමාපියන්ට උපස්ථාන කිරීම
- 12. භාර්යාවට සංග්‍රහ කිරීම
- 13. දරුවන්ට සංග්‍රහ කිරීම
- 14. නිරවුල් කර්මාන්ත කිරීම
- (05) 15. දන් දීම
- 16. ධර්මයට අනුව හැසිරීම
- 17. නෑයන්ට සංග්‍රහ කිරීම
- 18. නිවැරදි ක්‍රියාවල යෙදීම

- (06) 19. පවට නොකැමැත්ත හා පවින් වෙන්වීම
- 20. මද්‍යසාර භාවිතයෙන් වැළකීම
- 21. කුසල් දහමිනි පමා නොවීම

- (07) 22. ගරු කළ යුත්තන්ට ගරු කිරීම
- 23. යටහත් ගති පැවතුම් ඇති බව
- 24. ලද දෙයින් සතුටුවීම
- 25. කළගුණ සැලකීම
- 26. සුදුසු කල්හි ධර්මය ශ්‍රවණය

- (08) 27. ඉවසීම
- 28. කීකරුකම
- 29. පැවිදි උතුමන් දැකීම
- 30. සුදුසු කල්හි ධර්ම සාකච්ඡා පැවැත්වීම

ඕනෑ ම කෙනෙකු ඉපිද දරුවකු වශයෙන්, ළමයකු වශයෙන් මෙන් ම තරුණයකු වශයෙන් ජීවත් ව සිට ජීවිතයේ සැදෑ සමයට එළඹීම එහෙම නැත්නම් වයසට යෑම අනිවාර්යයෙන් ම සිදු වෙනවා. එදාටත් අප ධර්මයෙහි හැසිරීම කළ යුතුයි. ඒ වයසේ දී ටිකක් විවේකය වැඩියෙන් ලැබෙනවා. එනිසා තරුණ කාලයට වඩා ධර්මයෙහි හැසිරීම පහසුයි.

- (09) 31. කෙලෙස් තැවීම
- 32. බඹසරෙහි හැසිරීම
- 33. ආර්ය සත්‍ය වටහා ගැනීම
- 34. නිවන් අවබෝධ කිරීම

- (10) 35. අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීම
- 36. සිත්හි ශෝක නැති බව
- 37. කෙලෙස් කිලුටු නැති බව
- 38. බිය නැති බව

මේ උතුම් මංගල කරුණු පිළිපැදීමෙන් අපට හැම තැන දී ම ජයග්‍රහණය ලබා ගත හැකි ය; යහපත ළඟා කර ගත හැකි ය. මේ මංගල කරුණු සියල්ල හොඳින් මතකයේ තබා ගෙන තමාගේ දියුණුව මෙන් ම සමාජයේ යහපැවැත්ම උදෙසා ද ප්‍රගුණ කරන ලෙස මා සිහිපත් කරනවා.

හාමුදුරුවන් වහන්සේ සඳහන් කළ ආකාරයට මහා මංගල සූත්‍රයේ මංගල කාරණා 38 ක් විස්තර වේ. අප ඒවා ප්‍රගුණ කිරීමෙන් අපේ ජීවිතය සාර්ථක කර ගත හැකි ය. මෙමගින් මෙලොව ජීවිතය මෙන් ම පරලොව ජීවිතය ද සුවපත් කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

මහා මංගල සූත්‍රය

ඒවං මේ සුතං ඒකං සමයං හගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනේ අනාථ පිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ අථ බෝ අඤ්ඤතරා දේවතා අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්ත වණ්ණා කේවල කප්පං ජේතවනං ඕභා සෙත්වා යේන හගවා තේනුපසංකම් උපසංකම්ත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි ඒකමන්තං ධීතාබෝසා දේවතා හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි.

(1)	බහු දේවා මනුස්සාව
ආකංබමානා සොත්ථානං	-	මංගලානි අවින්තයුං
බ්‍රෑහ් මංගල මුත්තමං
(2)	අසේවනාව බාලානං
පූජාව පූජනීයානං	-	පණ්ඩිතානංව සේවනා
ඒතං මංගල මුත්තමං
(3)	පතිරූප දේස වාසෝව
අත්ත සම්මා පනිධිව	-	පුබ්බේව කත පුඤ්ඤතා
ඒතං මංගල මුත්තමං
(4)	බාහු සච්චංව සිප්පංව
සුභාසිතාව යාවාවා	-	විනයෝව සුසික්ඛිතෝ
ඒතං මංගල මුත්තමං
(5)	මාතා පිතු උපට්ඨානං
අනාකුලාව කම්මන්තා	-	පුත්තදාරස්ස සංඝභෝ
ඒතං මංගල මුත්තමං
(6)	දානංව ධම්මචරියාව
අනවජ්ජානි කම්මානි	-	ඤාතකානංව සංගභෝ
ඒතං මංගල මුත්තමං
(7)	ආරති විරති පාපා
අප්පමාදෝව ධම්මේසු	-	මජ්ජපානාව සඤ්ඤමෝ
ඒතං මංගල මුත්තමං
(8)	ගාරවෝව නිවාතෝව
කාලේන ධම්ම සවනං	-	සන්තුට්ඨිව කතඤ්ඤතා
ඒතං මංගල මුත්තමං

(9)	බන්තීව සෝවළස්සතා
කාලේන ධම්ම සාකච්ඡා	-
-	සමනානංව දස්සනං
ඒතං මංගල මුත්තමං
(10)	තපෝව බුන්මවරියාව
නිබ්බාන සච්ඡකිරියාව	-
-	අරිය සච්චාන දස්සනං
ඒතං මංගල මුත්තමං
(11)	ඵුට්ඨස්ස ලෝක ධම්මේහි
අසෝකං විරජං බේමං	-
-	චිත්තං යස්ස න කම්පති
ඒතං මංගල මුත්තමං
(12)	ඒතාදිසානි කත්වාන
සබ්බත්ථ සොත්ථිං ගච්ඡන්ති	-
-	සබ්බත්ථ මපරාජිතා
තං තේසං මංගල මුත්තමංති

සාරාංශය

ජීවිතයක් සාර්ථක කර ගැනීම උදෙසා බලපාන කරුණු 38ක් මහා මංගල සූත්‍ර දේශනාවෙන් පැහැදිලි කෙරේ. ළමා කාලයේ පටන් ජීවිතයේ අවසාන භාගය දක්වා වර්ධනය කළ යුතු වටිනා ගුණාංග රාශියක් මෙහි ඇතුළත් වේ. මිථ්‍යා විශ්වාසවල එල්ල ගැනීමට නොව ධර්මය අවබෝධ කර ගෙන ඒ තුළින් දිවිය සරු කර ගැනීමට මෙම සූත්‍රය මහත් පිටිවහලක් වේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. ළමා කාලයට වඩාත් අදාළ මංගල කරුණු පිළිබඳ විස්තරයක් ලියන්න.
2. එදා දඹදිව වැසියන් මංගල කරුණු ලෙස හැඳින්වූයේ මොනවා ද?

පැවරුම

දෙමාපියන් සමඟ දිනපතා බුදුන් වැඳ අවසානයේ සතියකට දින දෙකක්වත් මහා මංගල සූත්‍රය සජ්ඣායනා කරන්න.